

Drie verenigingen vertellen

Aangepast sporten in de praktijk

DOOR EDDY VEERMAN

In heel Nederland heeft de integratie van gehandicaptensport in de reguliere breedtesport gestalte gekregen. Drie gedreven betrokkenen vertellen hoe dat er in de praktijk uitziet, in het korfbal, het hockey en het basketbal.

KORFBALVERENIGING DEVINCO:

“WE CREËREN OVER EN WEER BEGRIP”

In 2011 werd het initiatief genomen tot een G-afdeling bij de Deventer korfbalvereniging Devinco. “De korfbalbond kwam bij ons met de vraag om ‘iets’ met G-korfbal te gaan doen, en een bestuurslid van Devinco legde dat daarna voor in een vergadering. Van het oorspronkelijke werkgroepje dat het vervolgens heeft opgepakt ben ik nog als enige over”, zegt Loes Beets, die in Deventer werkzaam is als woonbegeleidster voor mensen met een verstandelijke beperking. “Dat werk heeft me ervaring gegeven in het omgaan met deze mensen. Daarnaast heb ik de laatste tijd ook gerichte bijscholing gekregen van de korfbalbond en NOC*NSF. Sommige dingen weet je al, maar je spreekt tijdens

dergelijke bijeenkomsten ook mensen van andere verenigingen. Die uitwisseling is goed, dan leer je van elkaar.”

Vier jaar geleden ging het G-korfbal dus van start. “Er was draagvlak binnen het bestuur en ook bij de leden werd het goed ontvangen om bij Devinco iets op te starten. Al snel konden we één competitieteam vormen. Het is hard gegroeid, want vorig jaar hadden we negentien leden. Daarnaast hebben we in al die jaren ook nooit een scheidsrechtersprobleem gehad, er waren betrokken leden en vrijwilligers genoeg. Er wordt in het overleg binnen de activiteitencommissie ook altijd gekeken in hoeverre de groep G-korfballers kan integreren bij activiteiten die de club organiseert, zoals de jaarlijkse afsluitende sportdag en het jaarlijkse jeugdkamp. Daaraan heeft een aantal G-korfballers meegedaan. Zo creëer je over en weer bewustzijn en begrip. De valide korfballers zagen dat

de G-korfballers wel degelijk techniek hebben en kunnen scoren. Die laatste groep hoeft er dus helemaal niet buiten te vallen.”

Stimuleringsprijs

In 2013 kreeg Devinco de Stimuleringsprijs van het Koninklijk Nederlands Korfbalverbond, vanwege de ledengroei in dat seizoen. “Inmiddels hebben we twee G-teams. Je merkt aan het feit dat ze trouw naar de training komen dat ze het fijn vinden om te sporten. Ze leren onder meer samen te spelen. Daar letten we als begeleiding ook extra op. Je moet de dingen vaak herhalen en daardoor heeft het ontwikkelen van dit soort vaardigheden iets meer tijd nodig. Een mooi moment was bijvoorbeeld dat één van onze jongens een keer al sportend werd bekeken door zijn fysiotherapeut. Die stond echt met verbazing langs de kant. ‘Onvoorstelbaar, zo heb ik hem nog nooit gezien’, waren zijn woorden. Kijk, dan zijn we samen goed bezig. De betreffende speler durfde in het begin nauwelijks een bal te vangen. Maar inmiddels is hij veel beter en durft hij van alles. En hij houdt ook niet van verliezen.”

“Weet je, die kinderen die net buiten de boot vallen omdat ze de aansluiting met de andere kinderen missen, die moet je stimuleren. En ouders zien ook dat ‘samen sporten’ goed is voor hun ontwikkeling. Het sporten geeft hen zelfvertrouwen. In onze stad hebben we de Deventer Sportploeg, die de belangen behartigt van de verenigingen met een G-aanbod. Zij hebben expertise en zorgen ook voor de deelname aan de Special Olympics. Ze kunnen werven, pr voor je doen en faciliteren zo in de randvoorwaarden. Vanuit dat netwerk gaan we met andere verenigingen langs de scholen van het speciaal onderwijs, om kinderen kennis te laten maken met G-sporten.”

De dochter van Beets, Mariska, is al even bevlogen als haar moeder. Zij is op deze momenten van de partij. Het feit dat beiden hart hebben voor het G-korfbal en dat binnen en buiten de vereniging op allerlei manieren uitdragen, leverde zowel moeder als dochter de Dinie uit den Bogaard Prijs, de jaarlijkse vrijwilligersprijs van Devinco, op. Loes: “Het is ‘liefdewerk oud papier’ en het moet je passie zijn. Maar je ziet het plezier als ze aan het sporten zijn. Dat krijg je ervoor terug. En als ze dan vooruitgang boeken, is dat mooi meegenomen. We hebben ook veel jeugd, zij worden steeds weerbaarder. Dat zie je in de uitslagen terug en het is ook bewonderenswaardig dat het eerste team drie jaar na de oprichting al kampioen is geworden.”

DELFTSCHE HOCKEY CLUB HUDITO:

“WE HEBBEN ZELFS VERENIGINGEN UIT BELGIË OP BEZOEK GEHAD”

De Delftsche Hockey Club Hudito oriënteerde zich al in een vroeg stadium breder dan de topsport en valide breedtesport. In 1999 zag het G-hockey het levenslicht in Delft en werd begonnen met acht kinderen. “Toen wij voor ons kind twaalf jaar geleden een teamsport zochten en haar vriendinnetjes bij Hudito bleken te hockeyen, is zij lid geworden van het G-team. Vervolgens is ons hele gezin meegesleept en is Hudito ons cluppie geworden”, vertelt René Geelhuizen. Zijn dochter liep door de gevolgen van een ziekenhuisinfectie een verstandelijke beperking op. “Bij haar gaat alles wat langzamer. Daar is zij zich zelf niet eens zo van bewust. Ze was altijd al een vrolijk meisje, had het hockey niet nodig om een beter zelfbeeld te krijgen. Maar je merkt na al die jaren wel dat ze door te sporten beter in haar vel zit. Daarbij zorgt het voor een verbreding van haar sociale netwerk. Ze was een fysiek

“Ouders zien dat sporten goed is voor de ontwikkeling van hun kind. Het geeft hen zelfvertrouwen”

“Het heeft zo veel positieve kanten: het samen sporten, het alles voor elkaar overhebben als ploegmaatjes”

tenger meisje en door de sport en fysiotherapie is er een hogere spierspanning gekomen. Naast hockey doet ze ook aan skiën en tennis.”

Toen het gezin Geelhuyzen zich bij Hudito, dat zo'n 1.240 leden telt, meldde, bestond het G-hockey nog uit een klein groepje. “Als je nagaat dat er nu meer dan vijftig kinderen en jongvolwassenen aan het G-hockey deelnemen, kun je spreken van een enorme groei.” Het gezin Geelhuyzen maakte die ontwikkeling van dichtbij mee. “Onze andere twee kinderen werden namelijk ook lid van de club en ik ben coach geweest van verschillende teams, zowel in het G-hockey als in het valide hockey. Daarnaast hebben mijn vrouw en ik diverse bestuursfuncties bekleed.” Zowel de heren als de dames van Hudito spelen in de eerste klasse. Het is aan alles te merken dat het G-hockey een volwaardige plaats heeft gekregen binnen het verenigingsgebeuren. “Hudito is een open club en daarom vormen de G-hockeyers ook zeker geen op zichzelf staand groepje. Het is juist sterk geïntegreerd. Of dat nou gaat om de jeugdfeesten of het meedoen aan clinics, zoals we die ook op scholen geven. De jongeren schuiven in onze kantine overal bij aan en andersom komen andere leden ook op hen af. Vanaf het begin is het streven geweest om er geen aparte doelgroep van te maken.”

Goodwill

Goed voorbeeld doet goed volgen. “Steeds meer verenigingen om ons heen hebben ondertussen een G-tak opgericht en dat stimuleren we ook. Hoe meer verenigingen het oppakken, des te beter het is voor het G-hockey. Clubs uit Gouda en Alphen aan den Rijn zijn bij ons komen kijken. We hebben zelfs verenigingen uit België op bezoek gehad.”

Hudito beschikt inmiddels over vijf teams, waarvan het eerste op landelijk niveau speelt. “Dat team gaat bijvoorbeeld naar Arnhem en Tilburg. Vier spelers van onze ploeg zijn ook uitgenodigd om met het Nederlands team in Londen deel te nemen aan het WK G-hockey. We worden binnen onze gemeente gezien als een voorbeeldvereniging. Niet alleen vanwege het G-hockey, maar ook omdat we bijvoorbeeld samen met andere verenigingen de moeilijk bereikbare groepen uitdagen om meer te gaan sporten en bewegen. Mensen die bijvoorbeeld via de Wajong-regeling weer terug naar de arbeidsmarkt gaan, worden bij Hudito opgevangen en begeleid. Dat schept goodwill binnen de gemeente. Al is het ons daar niet in eerste instantie om te doen.”

DOV/DYNA'75: DE ROOTS VAN HET ROLSTOELBASKETBAL

“GEEN ONDERSCHIED TUSSEN LOPERS EN ROLLERS”

Het Nederlandse rolstoelbasketbal wordt volgend jaar tijdens de Paralympische Spelen in Rio de Janeiro na lange tijd weer vertegenwoordigd door zowel het vrouwen- als het mannenteam. De oorsprong van de sport ligt onder meer bij DOV (Door Ontspanning Valide), de gehandicaptensportvereniging die in 1958 werd opgericht op initiatief van de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogsslachtoffers. Rob Boskeljon sloot zich in de vorige eeuw al aan bij DOV in Leeuwarden en is inmiddels speler/trainer van het recentelijk in het rolstoelbasketbal gefuseerde DOV/Dyna'75. Boskeljon raakte op zevenjarige leeftijd zijn linkeronderbeen kwijt. “Op de boerderij van mijn ouders werd mijn broek gepakt door een zogeheten aftakas en werd mijn onderbeen verbrijzeld. Sport was destijds al belangrijk voor mij. Ik ben gaan kaatsen als zomersport en reikte daarin tot het spelen van de tweede klasse. Toen ik elf was

“Binnen Hudito vormen de G-hockeyers zeker geen op zichzelf staand groepje. Het is juist sterk geïntegreerd”

zei mijn vader dat er ook rolstoelbasketbal bestond. Was dat iets voor mij? Ik vroeg of hij wel goed bij zijn hoofd was, want ik had geen rolstoel nodig. Ik wilde alles lopend blijven doen. Maar toen ik een keer in de rolstoel plaatsnam en mee ging doen, was dat een openbaring. Ik ben nooit meer bij DOV weggegaan.”

“Het heeft zo veel positieve kanten: het samen sporten, het alles voor elkaar overhebben als ploegmaatjes. Soms kan het nodig zijn elkaar te helpen bij een stukje verwerking, of met het zelfstandig worden. Er kwam een keer een twaalfjarige jongen met een dwarslaesie bij ons trainen. Op een gegeven moment gaf hij aan dat hij voor de grote boodschap naar het toilet moest en vroeg wie

er met hem meeding. Daar hielp zijn moeder hem immers altijd bij. Wij keken elkaar aan. ‘Daar is het toilet’, zei één van de jongens die ook een dwarslaesie heeft, en hij reed vervolgens met hem mee om één keer voor te doen hoe hij zelf zijn kont af kon vegen. Dat zijn bijzondere dingen die bij ons gebeuren.”

Dat ‘ons’ was lange tijd DOV. “Het vijvertje waarin we visten qua aanwas voor het rolstoelbasketbal is hetzelfde als waar Dyna’75 uit Heerenveen in hengelde. Op een gegeven moment hadden beide clubs te weinig leden om bepaalde teams nog in competitieverband uit te laten komen en heb ik de samenwerking gezocht met Jan van der Werf. Jan is de motor achter meerdere initiatieven, zoals het Instroom Talenten Centrum in Heerenveen. Een fusie werd geboren en we ‘verhuisden’ met onze teams naar dat deel van Friesland. Maar de spelers zijn het gewend om te reizen. Ze komen overal vandaan, ook uit Groningen.”

“Vorig jaar is het samenwerkingsconvenant getekend. We hebben twee teams en het eerste komt op het hoogste niveau uit. Binnen de club is het – ook al is het rolstoelbasketbal bij Dyna pas vijf jaar geleden begonnen – volledig geïntegreerd en het respect voor elkaar gaat beide kanten op, tussen lopers en rollers. Er wordt geen onderscheid gemaakt. Met alle activiteiten doen de lopers net zo hard mee als de rollers. Straks zijn er tijdens het Kersttoernooi bijvoorbeeld extra rolstoelen aanwezig en dan doen de lopers ook mee tijdens onze wedstrijden. Toen we met één van onze teams een kampioenswedstrijd hadden, werden alle andere thuiswedstrijden verplaatst, zodat zo veel mogelijk leden konden komen kijken.”

Kwijtraken

Dyna, dat vorig jaar de nationale aanmoedigingsprijs Sportwerkgever van het jaar won, telt zo’n 120 leden en dat aantal is steeds licht groeiende. Boskeljon is de afgelopen jaren regelmatig met kompanen op pad geweest, om jongeren of jongvolwassenen met een handicap in het revalidatiecentrum tijdens een clinic kennis te laten maken met het rolstoelbasketbal. “Dat lijkt een vanzelfsprekendheid en we hebben daar al vele keren energie in gestopt. Toch is het een moeilijk traject. Revalidatiecentra lijken soms angstig om mensen ‘kwijt’ te raken. En de mensen die net met een handicap te maken hebben gekregen zijn soms lastig te overtuigen om het uit te proberen. Dat is bij ieder persoon verschillend. Het is ook best even een kwestie van een stap moeten maken: het omgaan met je handicap en dan een sport leren die je niet gewend bent. Als ze eenmaal uitgenodigd zijn voor een training en daadwerkelijk komen, dan blijven ze hangen, dat hebben we al een paar keer gezien. En wij hebben allemaal die stap moeten maken. Als je dan vervolgens samen een hoog trainings- of wedstrijdniveau weet te bereiken, is dat gaaf.”

“Hopelijk geeft het de sport een boost als straks zowel de vrouwen als de mannen in de publiciteit komen tijdens de Spelen van Rio. Ik heb wel een wens”, zegt Boskeljon, die zelf enkele generaties geleden ook met de Nederlandse manneselectie meetrainde. “Dat er op termijn naast het CTO op Papendal, waar de Nederlandse teams trainen, meer academies komen, verspreid door het land, waar rolstoelbasketbaltraining wordt gegeven. Daarover zijn we ook in gesprek met de Nederlandse Basketball Bond.”